

## Nr 658

Av fröken Nordström, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 90, med förslag till lag om allmän försäkring, m. m.

(Lika lydande med motion nr 778 i Andra kammaren)

*Ang. Samordningsfrågorna i den föreslagna lagen om allmän försäkring*

Den gällande lagstiftningen om socialförsäkringen präglas av en påfallande brist på samordning. Detta beror på att lagstiftningar har tillkommit styckevis, varvid samordningsfrågorna fått stå tillbaka för mera tacksamma ämnen.

En verklig samordning har hittills genomförts endast beträffande sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna. Det förhållandet, att yrkesskadeförsäkringen f. n. är föremål för översyn, har nu ansetts böra föranleda provisoriska regler om en s. k. samordning, som i hög grad komplicerar sammanträffandena mellan yrkesskadeersättningar och sjukförsäkrings- samt pensionsförmåner och som kan försvåra en kommande verklig samordning.

Sjukpenningarna syftar till att ge kompensation för den bortfallande inkomsten. Inom sjukförsäkringen måste man av praktiska skäl ha klassplaceringar i förväg. Inom yrkesskadeförsäkringen går man däremot (efter samordningstiden) i princip på det aktuella inkomstläget, varvid sjukpenningen kan bli betydligt bättre än enligt sjukförsäkringens regler. Enligt förslaget skall sjukförsäkringens sjukpenningsskala byggas på utan att man gör motsvarande ändringar i yrkesskadelagen och den för värnpliktiga m. fl. gällande militärsättningsförordningen. Såsom skäl har anförts, att yrkesskadelagen innehåller en bestämmelse om att sjukpenning inte får utgå med lägre belopp än enligt sjukförsäkringens regler. Detta innebär emellertid ingalunda, att de praktiska resultaten blir desamma som om sjukpenningsskalorna i yrkesskadelagen och militärsättningsförordningen ändrades. Sjukpenningens minimibelopp enligt yrkesskadelagen kommer att ligga kvar på 3 kronor. De som fått högre årsförtjänst än 16 000 kronor kan vid yrkesskada inte få högre sjukpenning än 20 kronor, om inkomsthöjningen inte hunnit slå igenom i klassplaceringen inom sjukförsäkringen. En person, som efter avslutade studier skulle inträda i välbetalt förvärvsarbete men drabbas av skada eller sjukdom under mellankommande militärtjänstgöring, kan inte heller få högre sjukpenning än 20 kronor, även om det är klart, att han vid tjänstgöringens slut skulle ha placerats i högsta sjukpenningklassen i sjukförsäkringen. En militärskadad, som enligt sjukförsäkringens regler skall ha mer än 20 kronor i sjukpenning, kommer i den situationen, att han får en del av ersättningen från riks-försäkringsverket och en del från sin sjuk-kassa.

En invalidiserande skada kan bl. a. få den konsekvensen, att vederbörande i fortsättningen inte kan samla pensionspoäng. Omfattas skadan av den obligatoriska trafikförsäkringen, kan hans försämrade pensionsituation kompenseras av livränta från försäkringen. Denna livränta medför, såsom rimligt är, inget avdrag från hans pensionsförmåner. Men en yrkesskadad kan enligt de s. k. samordningsreglerna i förslaget råka ut för att hans på grund av skadan sämre pension ytterligare reduceras genom avdrag för yrkesskadelivräntan (som ofta är lägre än en trafikskadelivränta). Även i andra fall kan resultaten bli obilliga.

I en del andra fall leder de föreslagna reglerna däremot, såsom försäkringsdomstolen framhållit, till sådana ökningar av förmånerna, att komplikationer kan uppkomma för utredningen om yrkesskadeförsäkringen.

För sammanträffanden av sjukförmåner från sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna gäller i princip, att den försäkrade får den bättre förmånen. Samma princip är naturlig för sammanträffanden mellan yrkesskadelivränta och tilläggspension för samma skada, det är ju här fråga om förmåner av samma karaktär (baserade på inkomsten och bekostade av arbetsgivaravgifter). Förhållandena kan bli mer komplicerade när den pensionsberättigande invaliditeten endast delvis beror på skadan, men en lämplig regel för dessa fall bör inte vara svår att finna, om huvudreglerna blir ändamålsenliga.

Försäkringsdomstolen ifrågasatte, om inte yrkesskadelagens sjukpenningsskala och högsta inkomsten för livränteberäkning borde ändras. De i det föregående framförda synpunkterna ger ytterligare stöd för att man på detta sätt skulle ha kunnat åstadkomma en lämplig lösning av samordningsfrågorna. En höjning av inkomsttalet för livränteberäkning (nu 15 000 kronor) hade då inte behövt inge några betänkligheter. Det må påpekas, att inkomsttaket för avgifterna enligt förslaget höjs till 22 000 kronor.

Hithörande frågor är lagtekniskt komplicerade. Ändringar i förslaget torde därför inte kunna medhinnas på den knappa tid, som står till buds för riksdagsbehandlingen. Det är å andra sidan angeläget, att bättre bestämmelser beslutas så snart ske kan.

I den föreliggande situationen vill jag föreslå,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 90 måtte

dels besluta sådan ändring av den i propositionen föreslagna lagen om allmän försäkring, att samordningsreglernas provisoriska karaktär kommer till tydligt uttryck,

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att yrkesskadetredningen måtte överväga, om förslag i hithörande frågor kan framläggas fristående från de mera tidskrävande spörsmålen om försäkringens organisation m. m.

Stockholm den 3 april 1962

*Margareta Nordström*